

ABSTRAK

Kajian ini cuba mendedahkan penggunaan media dalam pendidikan Islam awal kanak-kanak yang mampu memberi kesan yang positif dalam membina kefahaman mereka terhadap pengajaran dan pembelajaran yang disampaikan oleh guru. Terdapat pelbagai jenis media pendidikan di pasaran hari ini, namun pemilihan media yang sesuai adalah penting dalam memastikan pendidikan yang ingin disampaikan oleh guru dapat diterima dengan baik oleh para pelajar. Kajian ini juga mengkaji berkenaan dengan modul dan pelaksanaan penggunaan media dalam pendidikan Islam sekaligus menganalisis penerimaan penggunaan media dalam proses pengajaran dan pembelajaran di PASTI Ummu Aiman. Metodologi pengumpulan data yang digunakan dalam kajian ini ialah secara kajian kepustakaan dan kajian lapangan. Kajian lapangan pula dilaksanakan dalam dua metode iaitu metode temubual dan metode pemerhatian. Hasil daripada kajian ini mendapati bahawa penggunaan media khususnya kad imbas sangat memberi kesan positif dalam membantu kanak-kanak untuk mengingat dan memahami pengajaran dan pembelajaran yang disampaikan oleh guru mereka. Di samping itu juga, peranan media lisan seorang guru tidak dapat disangkal sebagai satu media yang sangat penting dan perlu dalam proses pengajaran dan pembelajaran di samping penggunaan media sebagai alat bantu untuk pelaksanaan proses tersebut.

ABSTRACT

The study will highlight the benefit of the integration of media for Islamic study in the early childhood education. There are various types of media that can be used however the appropriate media selection is important to ensure the effectiveness of lesson delivered is optimized. This research also covers the module and the media implementation in Islamic study and at the same time analyzing the acceptance of media implementation in delivering lesson at PASTI Ummu Aiman. The methodology of data collection in this research is done by library research and field research. The field research is conducted by carrying out an interview involving the teachers and students observation during the lesson. The study reveals that media implementation, especially the flash card method resulted in positive impact especially in helping the child to remember and understand the lesson well. Apart from that, the role of verbal media by the teacher is undeniably important.

PENGHARGAAN

Dengan nama Allah Yang Maha Pemurah lagi Maha Mengasihani. Tiada nisbah dapat diungkap atas kesyukuranku dengan kurniaan dan limpahan rahmat serta kasih sayangMu kerana akhirnya penyelidikan ini berjaya disempurnakan dengan izin Ilahi. Dahulu kini dan selamanya selawat buat al-Amin Nabi Muhammad s.a.w. nabi terakhir yang menjadi kekasihMu juga pemimpin umat Islam.

Selautan cinta buat ibunda Aminah Binti Noh atas segala perhatian, pengorbanan dan kepercayaan yang tidak pernah berbalah bahagi. Sokongan dan inspirasi daripada adik-beradikku Saripah, Salbiah, Sakinah, Zulkefli, Sanisah, Zulzamri, Zulkariman, Norhanim, Asiah dan Suzeyana. Seluruh saudara-mara serta sahabat-sahabat seperjuangan khususnya sahabatku Mastura, infiniti terima kasihku kepada kalian semua atas segalanya sehingga disertasi ini selamat ke penghujungnya kini. Hanya Allah yang mampu membalas segala jasa, pertolongan dan pengorbanan kalian.

Kalam bisu berbicara mengucapkan jutaan terima kasih atas segala sokongan, dorongan dan curahan ilmu yang sangat berguna sepanjang perjalanan proses menyiapkan penyelidikan ini terutama lagi khusus buat penyelia, Dr Nor Raudah Haji Siren yang terlalu banyak membantu dalam memberi panduan dan nasihat serta perhatian yang tinggi tanpa jemu dalam meneliti disertasi ini. Akan ku kongsi segalanya demi meluaskan jajahan ilmu yang kalian beri. Kupohon keredhaanNya mengiringi setiap saat hembusan nafas kalian. Jasa kalian akan kukenang sampai bila-bila. Tidak dilupakan juga kepada semua keluarga Jabatan dakwah yang telah banyak membantu secara langsung dan tidak langsung.

Tidak ketinggalan juga ucapan terima kasih ditujukan kepada pihak Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya kerana menyediakan kemudahan dan perbelanjaan kepada penyelidik dalam melanjutkan pelajaran di peringkat Ijazah Sarjana. Juga kepada semua tenaga pengajar yang pernah mendidiku dan kepada semua pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam proses penyempurnaan disertasi ini. Terima kasih atas segalanya, semoga Allah memberi ganjaran buat kalian.

Akhirnya prinsip buat diri yang sering alpa. Ya Allah.. ku datang padaMu menyerah diri, melukis kata hati, membicarakan yang tersembunyi. Andai taubat itu di hujung dunia, Engkau titiskanlah ia di samudera. Andai di hujung langit, Engkau sisipkanlah di pangkal bumi, Tiupkan ke dalam naluriku, Agar tangan ini terus menadah mengharapkan diri ini tidak akan roboh lagi janjiku padaMu. Wassalam.

Penulis mengucapkan segala pujian dan kesyukuran kepada Allah S.W.T. seandainya usaha kecil penulis ini dapat memberi manfaat walaupun sedikit kepada seluruh masyarakat di dalam mempamerkan kesyukuran Islam terhadap setiap sudut kehidupan manusia agar dapat direalisasikan dalam kehidupan ke arah menuju keredhaan Allah S.W.T dan syurga abadi.

Sekian, terima kasih.

Salmee Suhaina Binti Yusoff
Jabatan Dakwah dan Pembangunan Insan,
Akademi Pengajian Islam,
Universiti Malaya,
50603, Kuala Lumpur

ISI KANDUNGAN		HALAMAN
PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN		iii
ABSTRAK		iv
ABSTRACT		v
PENGHARGAAN		vi
ISI KANDUNGAN		viii
PANDUAN TRANSLITERASI		xiii
SENARAI KEPENDEKAN		xv
SENARAI LAMPIRAN		xvi
SENARAI JADUAL, RAJAH, GAMBAR DAN GRAF		xvii
BAB 1	Pengenalan	
	1.1 Pengenalan	1
	1.2 Latar belakang masalah kajian	4
	1.3 Objektif Kajian	11
	1.4 Pengertian Tajuk	11
	1.5 Skop Kajian	15
	1.6 Kepentingan Kajian	15
	1.7 Kajian Lepas	17
	1.8 Metodologi Pengumpulan Data	25
	1.8.1 Metode Kajian Kepustakaan	26
	1.8.2 Metode Kajian Lapangan	26
	1.8.2.1 Metode Temu Bual	27
	1.8.2.2 Metode Pemerhatian	28
	1.9 Analisis Data	30
	1.9.1 Metode Induktif	30
	1.9.2 Metode Deduktif	31
	1.9.3 Metode Komparatif	31
	1.10 Sistematika Kajian	32
	1.11 Penutup	33

BAB 2 MEDIA DALAM PENDIDIKAN ISLAM AWAL KANAK-KANAK

2.1	Pendahuluan	34
2.2	Konsep Media Dalam Pendidikan	36
2.3	Pendidikan Islam	45
2.4	Pendidikan Awal Kanak-kanak di Malaysia	53
2.4.1	Pembangunan Kurikulum Prasekolah Islam	55
2.5	Konsep Awal Kanak-Kanak	61
2.5.1	Perkembangan Moral dan Kerohanian	63
2.5.2	Perkembangan Fizikal Kanak-Kanak	69
2.5.3	Perkembangan Emosi Kanak-Kanak	72
2.5.4	Perkembangan Mental dan Kognitif Kanak-Kanak	77
2.5.5	Perkembangan Sosial Kanak-Kanak	82
2.6	Teori Penggunaan Media Dalam Pendidikan Terhadap Awal Kanak-Kanak	89
2.6.1	Kerangka Teori	93
2.7	Penutup	114

BAB 3 PELAKSANAAN KURIKULUM PENDIDIKAN ISLAM DI PASTI UMMU AIMAN

3.1	Pendahuluan	115
3.2	Kurikulum dan Pendidikan	115
3.3	Latar Belakang PASTI Ummu Aiman	117
3.4	Falsafah Pendidikan PASTI	123
3.5	Modul Kurikulum PASTI	126
3.5.1	Modul Kurikulum Empat Tahun (K4T)	127
3.5.2	Modul Kurikulum Lima Tahun (K5T)	128
3.5.3	Modul Kurikulum Enam Tahun (K6T)	129
3.6	Pelaksanaan Kurikulum Empat Tahun (K4T) Di PASTI Ummu Aiman	129
3.7	Komponen Kurikulum Empat Tahun (K4T) di PASTI Ummu Aiman	140
3.8	Strategi Pengajaran (K4T)	146

3.9	Jenis-Jenis Media Pendidikan di PASTI Ummu Aiman	159
3.10	Pengajar Sebagai Individu Penting Dalam Penggunaan Media Pendidikan	168
3.11	Masalah Media Dalam Pendidikan Islam Di PASTI Ummu Aiman	172
3.12	Kesimpulan	173
BAB 4	PELAKSANAAN PENGGUNAAN MEDIA DALAM PROSES PENGAJARAN DAN PEMBELAJARAN DI PASTI UMMU AIMAN	
4.1	Pendahuluan	174
4.2	Pelaksanaan Media Pendidikan Di PASTI Ummu Aiman	174
4.3	Kesimpulan	202
BAB 5	PENUTUP	
5.1	Pendahuluan	204
5.2	Rumusan Hasil Kajian	204
5.2.1	Mengenal pasti Jenis-Jenis Media Pendidikan Yang Sesuai Diaplikasikan Kepada Kanak- Kanak Di PASTI Ummu Aiman	205
5.2.2	Mengkaji Modul Pelaksanaan Penggunaan Media Dalam Proses Pengajaran dan Pembelajaran di PASTI Ummu Aiman	208
5.2.3	Menganalisis Pelaksanaan Penggunaan Media Dalam Proses Pengajaran dan Pembelajaran Modul (K4T) di PASTI Ummu Aiman	209
5.3	Cadangan Kajian	211
5.4	Cadangan Penyelidikan Lanjutan	212
5.5	Penutup	213
	BIBLIOGRAFI	215
	LAMPIRAN	

PANDUAN TRANSLITERASI

Transliterasi yang digunakan ialah berdasarkan kepada Daftar Ejaan Rumi Baharu Bahasa Malaysia (1987), terbitan Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur sebagaimana terdapat dalam buku Panduan Penulisan tesis/disertasi Ijazah Tinggi Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya, Edisi kedua (2006).

Huruf Arab	Nama dan Transkripsi
ء ا	a, ' (hamzah)
ب	b
ت	t
ث	th
ج	j
ح	h
خ	kh
د	d
ذ	dh
ر	r
ز	z
س	s
ش	sy
ص	s
ض	d
ط	t
ظ	z
ع	'
غ	gh
ف	f

ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	w
ي	y
ة	h

VOKAL

a. Vokal Pendek

ا = _____ = a

ي = _____ = i

و = _____ = u

b. Vokal Panjang

Semua vokal panjang atau mad (di atas, di bawah dan di hadapan) ditanda dengan

ا = _____ = a

ي = _____ = i

و = _____ = u

c. Diftong

Diftong huruf yang berbaris di atas bersambung dengan huruf ya (ي) dan waw (و) yang berbaris mati.

اي = _____ = ay

او = _____ = aw

يَّ = _____ = iy/ i

وَّ = _____ = uww

SENARAI KEPENDEKAN

ABM	Alat Bantu Mengajar
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
P&P	Pengajaran dan Pembelajaran
BBM	Bahan bantu mengajar
DPM	Dewan Pemuda PAS
FPN	Falsafah Pendidikan Negara
FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan
KEMAS	Jabatan Kemajuan Masyarakat
TABIKA	Taman Bimbingan Kanak-kanak
TASKA	Taman Asuhan Kanak-kanak
Dr.	Doktor
Prof.	Profesor
Bil.	Bilangan
Cet.	Cetakan
Ed.	Editor
Eds.	Editor yang lebih daripada seorang
Et.al	dan pengarang-pengarang lain
Jil.	Jilid
J.	Juzuk

Vol.	Volume
t.t	tanpa tarikh
PAS	Parti Islam Se-Malaysia
PASTI	Pusat Asuhan Tunas Islam
Peny.	Penyunting
terj.	Terjemahan
t.pt	Tiada Penerbit
H	Hijrah
M	Masihi
S.W.T.	Subhanahu Wa Ta'ala
r.a	Radiallahu anhu
s.a.w	Sallallahu 'Alaihi Wasallam
UKM	Universiti Kebangsaan Malaysia
UIA	Universiti Islam Antarabangsa
USM	Universiti Sains Malaysia
USIM	Universiti Sains Islam Malaysia
APIUM	Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya
JAKIM	Jabatan Kemajuan Islam Malaysia
YADIM	Yayasan Dakwah Islamiah Malaysia
JAIS	Jabatan Agama Islam Selangor
ILIM	Institut Latihan Islam Malaysia
DBP	Dewan Bahasa dan Pustaka

SENARAI LAMPIRAN

- Lampiran 1 : Borang observasi
- Lampiran 2 : Borang prestasi pelajar
- Lampiran 3 : Statistik pelajar

SENARAI JADUAL, RAJAH, GAMBAR DAN GRAF

- Graf 1.1 : Bilangan pelajar PASTI pada tahun 2007-2011
- Graf 1.2 : Bilangan PASTI bagi tahun 2007-2011
- Rajah 2.1 : Kon Pengalaman Pembelajaran Dale
- Rajah 2.2 : Kon Pengalaman Pembelajaran Dale (terbalik untuk sikap)
- Rajah 2.3 : Aliran proses komunikasi
- Rajah 2.4 : Model Pendekatan bersistem penggunaan media
- Jadual 2.1 : Peringkat perkembangan kanak-kanak dan ciri-ciri perkembangan menurut al-Ghazali
- Jadual 2.2 : Perkembangan emosi kanak-kanak oleh Erick Ericson
- Jadual 2.3 : Perkembangan emosi dan sosial kanak-kanak
Berdasarkan usia
- Rajah 2.5 : Proses aliran media yang berlaku dalam proses pengajaran dan pembelajaran
- Gambar 2.1 : Media maujud dan realia
- Jadual 2.4 : Tahap perkembangan kanak-kanak, jenis serta ciri-ciri yang sesuai
- Rajah 3.1 : Kurikulum PASTI
- Jadual Bergambar 3.1 : Sudut-sudut yang terdapat di PASTI Ummu Aiman
- Jadual Bergambar 3.2 : Media yang direka cipta oleh guru PASTI
- Rajah 3.2 : Model Kurikulum Empat tahun

- Jadual Bergambar 3.3 : Aktiviti bermain di PASTI Ummu Aiman
- Jadual Bergambar 3.4 : Aktiviti perkembangan kognitif
- Rajah 3.3 : Komponen Pembelajaran K4T
- Jadual 3.1 : Tema Pembelajaran setiap bulan yang ditentukan oleh PASTI setiap bulan.
- Jadual Bergambar 3.5 : Aktiviti ketika waktu rehat kanak-kanak di PASTI
- Jadual 3.2 : Jadual waktu pada hari Isnin K4T
- Jadual 3.3 : Jadual waktu pada hari Selasa K4T
- Jadual bergambar 3.5 : Aktiviti latih tubi untuk mengenal huruf pada nama
- Jadual bergambar 3.6 : Aktiviti waktu rehat kanak-kanak di PASTI Ummu Aiman
- Jadual bergambar 3.7 : Kandungan buku Allah Maha Pencipta
- Jadual 3.4 : Jadual waktu pada hari Rabu K4T
- Jadual bergambar 3.8 : Aktiviti perkembangan psikomotor kanak-kanak
- Jadual bergambar 3.9 : Para pelajar sedang melalui pra-penulisan jawi
- Jadual bergambar 3.10 : Media-media yang digunakan di PASTI Ummu Aiman
- Jadual 3.5 : Jadual waktu pada hari Khamis K4T
- Jadual 3.6 : Jadual waktu pada hari Jumaat K4T
- Jadual bergambar 4.1 : Media-media yang digunakan di PASTI Ummu Aiman
- Jadual 4.1 : Analisis aktiviti yang dilakukan pada hari pertama
- Gambar 4.1 : Aktiviti membaca doa di PASTI Ummu Aiman
- Gambar 4.2 : Aktiviti Pengembangan kognitif di PASTI Ummu Aiman
- Gambar 4.3 : Aktiviti nyanyian di PASTI Ummu Aiman
- Gambar 4.4 : Aktiviti membaca kad nama

- Gambar 4.5 : Aktiviti sudut bebas Di PASTI Ummu Aiman.
- Jadual 4.2 : Analisis aktiviti yang dilakukan pada hari yang kedua
- Gambar 4.6 : Aktiviti kreativiti dan estetika
- Gambar 4.7 : Aktiviti Perkembangan Fizikal Yang Dilakukan Di Dalam Kelas
- Gambar 4.8 : Buku yang digunakan oleh guru dalam aktiviti mengenal anggota tubuh.
- Jadual 4.3 : Analisis aktiviti yang dilakukan pada hari yang ketiga
- Gambar 4.9 : Buku anak soleh pintar
- Jadual 4.4 : Analisis aktiviti yang dilakukan pada hari yang keempat.
- Gambar 4.10 : Perkembangan kreativiti kanak-kanak
- Jadual 4.5 : Analisis aktiviti yang dilakukan pada hari yang kelima.
- Gambar 4.11 : Aktiviti bola beracun
- Gambar 4.12 : Aktiviti Allah Maha Pencipta